

Nr 315.

Av herr **Magnusson** i Skövde, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 51, med förslag till värnpliktslag.*

Med de relativt begränsade resurser, varöver vårt land och folk förfogar, tarvas för ett välorganiserat försvarsväsende, att folkets hela värnkraft utnyttjas. Såväl med hänsyn härtill som det i många fall orättvisa gynnande av ett stort antal värnpliktiga, som skulle föranledas av den s. k. kategoriklyvningen, har densamma också från olika håll och synpunkter rönt starka och befogade invändningar. Jämte den stora nedsättning av vår försvarsförmåga, som följer av en genomförd kategoriklyvning och med denna i viss mån sammanhängande indragning av kadrer samt därav följande mobiliseringssvårigheter, skulle en sådan kategoriklyvning vara i hög grad kränkande för uppfattningen om alla vapenföra mäns lika skyldighet att göra personliga offer för vårt lands försvar. En kategoriklyvning i föreslagna utsträckning skulle aldrig kunna genomföras efter så sakligt objektivt urval och prövning, att de till övning uttagna insåge det berättigade däri, tvärtom skulle de utsträckta befrielseerna från vapenövning ge rik anledning till misstolkningar och missnöje samt uppfattning om obehörigt gynnande av en del personer. Redan med nuvarande kringskurna möjligheter till frikallelse kommer sådant missnöje till synes — envar torde kunna förstå, hur anledningarna därtill skulle mångfaldigas om Kungl. Maj:ts förslag i denna del enligt propositionen till årets riksdag bleve lag. Hela den obestridligt riktiga grundprincip, varpå allmänna värnplikten vilar, nämligen varje vapenför mans plikt att oavsett stånd eller villkor övas i vapnets bruk för att, om förhållandena så påfordra, kunna delta i försvaret för det gemensamma fosterlandet, brytes genom kategoriklyvningen sönder.

Starka invändningar kunna också ur olika synpunkter resas mot den föreslagna indragningen av regementen, flera av dessa med hundraårig historia och fast rot i bygden. Utan tillräckligt antal kadrer är omöjligt nå en tillfredsställande fredsövning eller att vid mobilisering mottaga tillräckligt antal vapenövade. Jag vill härvid endast i förbigående omnämna den ställning, som intages från en hel del håll, där man går med på regementsindragningen i stort, blott med förbehåll, att densamma icke skall drabba den egna ortens eller valkretsens regementen. Försvaret och dess organisation är med sådant betraktelsesätt icke längre en riksfråga utan en lokal-

ekonomisk fråga för att ej nämna andra ännu mindre hållbara synpunkter, som under detta ståndpunktstagande torde kunna spåras.

Skälen för bibehållande i huvudsak av våra nuvarande regementen — givetvis med den förändring i organisation och uppgifter, som nu rådande förhållandena påkalla — ha så ofta och utförligt framburits, att det torde vara onödigt ånyo framdraga dessa. Ett frångående av kategoriklyvningen torde också betinga bibehållande av ett större antal regementen, än som av Kungl. Maj:t föreslagits, men då genom en sådan åtgärd vinnas dels ojämförligt bättre försvarsmöjligheter, dels en rättvisare fördelning av de personliga offren för försvaret, synes mig ofrånkomliga sakskalet tala för en sådan åtgärd, varigenom också undvikas den omfattande och dyrbara vakanssättningen av militära tjänster. De ökade kostnader gent emot Kungl. Maj:ts förslag, som följa med den bibehållna organisationen, äro ingalunda oöverkomliga och uppvägas mer än väl av därmed förenade obestridliga fördelar.

På grund av det anförda tillåter jag mig hemställa,

att riksdagen måtte besluta sådana grunder för värnpliktens fullgörande, att samtliga vapenföra män uttagas till övning efter i huvudsak nu gällande grunder för uttagning;

att nuvarande regementen i huvudsak bibehållas och i vart fall det antal, som erfordras för beredande av tillfälle till vapenövning och mobilisering av hela antalet vapenföra värnpliktige, och

att särskilda utskottet måtte vidtaga de förändringar i Kungl. Maj:ts proposition, som av ett eventuellt bifall till föregående yrkanden betingas.

Stockholm den 20 mars 1925.

Karl Magnusson,
Skövde.